

PROZA

Brane Maselj

Oblegana puščava

4. poglavje

Če drži, da ima vsaka zadeva tudi svoj začetek, je seveda še vedno popolnoma vprašljivo, kje se začetku začne začetek. In kje iskati ta začetek? Pri smrklju, ki mi je še visel iz nosa, ko sem s potolčenimi koleno bežal v varno mamino naročje. Ali pa je kriva prva knjiga, ki sem jo prebral ob luči žepne svetilke pod odejo: junaški kapitani, zakladi neprecenljive vrednosti, mošus, sandalovina in kraljične. Kaj pa prva izvoljenka, s katero starši dražijo otročaje, drugi mulci iz ulice pa pod njuni imeni s kredno kracajo ljubček pa ljubica. Tebi pa od sramu in togote solze na oči. Ni res, lažnivci!

Leta zatem so oni še večji lažnivci in ti si privezan z njimi in jih poskušaš vsaj molsti, če si že drugačen. In oni sredi široke gostilne z mrzlimi nogami silijo k njej, ki je že sedela, in jo, oh, pardon, kot po nesreči brcajo pod mizo in se je hočejo dotikati. Tace stran! Nad tisto mizo sem zrl vanjo in iz kar nenadoma porojenega obupa zlival vase galone piva. Ne morem reči drugače, ampak zares se je zgodilo natanko tako, kot bi strela udarila z jasnega. Takrat sem jo videl prvič. Med tistimi nogami, ki so se tihotapile k njej pod mizo, med pirovskimi vrči in polnimi pepelniki. Sedela je zavita v plašč s cigareto med dolgimi prsti, bela in bleda, nedotakljiva med umazanimi točilniškimi stenami. Kako zna biti včasih to povsem dovolj. Brez besed, brez nasmehov, v grozljivem kaosu prednovoletnih pirovanj sem se zaljubil vanjo. In sva se razšla. Ničesar o njej nisem vedel, bila je preprosto ženska iz podedovanega spomina.

Kot da bi podzavest na situ zadržala neko davno podobo, morda iz zgodnjega otroštva ali še od prej. V notranjosti je moral preklopiti neki rele, zveza je bila vzpostavljena, moralo se je zgoditi. Déjà vu ali kaj podobnega in sem natanko slutil, da se potem ne obeta nič dobrega. Na eni strani nesrečna, bleščeča omamljenost in na drugi samotni strah. Odhajal sem proti domu obremenjen z njeno podobo in nisem čutil sveta okrog sebe, ivja na obrazu, niti mačke, ki je pridrsala podrgnit se mi ob noge. Bil sem sam, opustošen in tak sem taval naokrog, in kot dobro vemo, zdravilo

za to bolezen je bilo samo eno. Ta žalostna samota, do tega dne je bila z menoj prijazna, dopuščala mi je, da sva vozila skupaj po mestu, križarila med ljudmi in marsikatero ušpičila, a vedno je bila obvladljiva, znosna. Takrat pa mi je začela zadrgovati vrat, in bolj ko sem se zaganjal proti svežemu zraku, bolj me je dušila.

Nekaj tednov zatem je stvar nekoliko dozorela. Bil sem pripravljen na hlinjeni poskus samomora. Saj ne, da bi resno mislil, ampak čisto malo, malo se bomo urezali, da vidimo, kako to gre, morda pa sploh ni težko. V tistem času je bilo pod nogami vedno dovolj razbite steklenine. Takšni časi pač. Takole z glažovno čez zapestje je pravzaprav kar boleče. Pa še vsa tista kri, ki se začne natekati na tla. Če ni prehudo, niti ni potrebna strokovna pomoč. Dober povoj gaze, pa bo minilo. Ravno za takšen nestrokovno povit povoj mi je uspelo. In je že pomagalo. Fant se je streznil, prestrašil, tako rekoč mrzel tuš. Kaj samota, samo da bo roka v redu. To sem potreboval, ali bolj rečeno, to je bilo najprej pri roki. Zmagoslavno povezan sem se na sveti večer skozi snežni metež odpravil spet proti domu, medtem ko je za okni igrala muzika.

Ko sem se naslednjega jutra prebudil, sem se počutil popolnoma imobilizirane-ga, tudi okrog sebe sem čutil vse negibno, zaledenelo, kot pod steklenim pokrovom sem ležal na tem svetu majhen in preplašen s povezano roko. Kaj da sem pravzaprav hotel? Prestrašil sem se svojih nepremišljenosti, bil sem pač še otročji. Lahko bi, morda tudi sem, vedel, da se takšni reči ne streže tako diletantsko. Potrebne so priprave, poskusi sprave, poskusi rešitve, pa še alarm svetu, šele ko vse odpove, se začne iti zares. In takrat ni simulacije, v prvem poskusu je treba zadeti v črno. Podzavest je vendarle dosegla svoje, bil sem, ne prestrašen, bil sem znova pogumen. Najbrž je bil še vedno samo lažen pogum, takšen, ki se porodi iz strahu pred življenjem samim. Pogum, ki se ne boji ničesar, ker ga je najbolj strah življenja. Vstal sem pa vendarle. In lahko sem bil znova sam. Zaprt v stanovanju, z nekaterimi knjigami in ploščami. Zimski solsticij je začel izgubljati svojo moč. Pod snegom v Mostecu je bilo znova slišati žuborenje vode. Kot otrok nisem nikoli zahajal v Mostec med drevje in potoke, tudi pozneje le ob šolskih izletih, ko smo poskušali že s cigaretami. Kot zadržanemu pubertetniku mi niti s cigaretami ni uspevalo, kašljal sem in pljuval in bleдел. Podobno je bilo, jasno, z dekleti in okolico nasploh. Zdaj mi je samemu šlo dovolj tekoče. Ure in ure sem pohajal po pobočjih Rožnika med upokojenci in drugimi samotarji. Imel sem se za starega in krasno sem se počutil, še posebej, kadar sem na Cankarjevem vrhu pošteno zaplaval. In to se je zgodilo pogosto. Človek vstopi, da se pogreje, naroči rum s čajem, se zaplete v kratek klepet, naroči še enkrat, in ker se je že ogrel, sleče plašč, odloži šal, toplota poganja kri po žilah, za zarošenimi okni se pretaka megla. Zakaj torej ne naročiti kar še enega ruma, tokrat s pivom, da ne bo treba dvakrat vpti.

Ekonomija tistega časa je tudi nam ubogim študentkom omogočala v vsakem trenutku zbrati dovolj fičnikov za takšne izlete. Ali pa vsaj vstopnico v prijazni gostilniški svet, nato prideta na vrsto strategija in taktika žicanja. Poznal sem kar nekaj pravih in uspešnih žicarjev. Najboljši so bili oni, ki so žicali iz prepričanja. Pri njih nikoli nisi zasledil denarja. Morda so se takrat, ko so nabasali mošnje, skrivali, da jih ne bi zavohali, saj so tudi sami znali izredno spretno zavohati, kdaj je človek pri novcih. Pristopili so, nikoli s praznim kozarcem, in se zapletali v pogovore

dvomljive vrednosti in pri tem izredno odmerjeno in pazljivo nagibali svoj kozarec, da ne bi v nobenem primeru izpili pred sogovornikom. Ko je ta popil, je imel žicar še vedno tretjino v rezervi. Za šankom ostati brez pijače pač ne gre, takšna so pravila, in postava tudi veli, da človek, ki naročuje pijačo, ponudi tudi svojemu trenutnemu ali stalnemu sogovorniku. In ko se pred tem znajde nov dobro orošen vrček, ima na razpolago še enkrat ponoviti taktiko ali s tem vrčkom obdelati novo žrtev. Sam nisem imel nikoli potrpljenja, da bi svojo pijačo žulil tako dolgo, dokler se na obzorju ne pojavi nova priložnost. Če sem bil v škripcih za cvenk, sem si najraje izbral omizje, ki je bilo že rahlo okroglo ali je kazalo, da bo v kratkem to postalo. Velikodušno sem naročil rundico, izpusil še bolj velikodušno zadnje novce na mizo, govoreč, da kaj nam pa morejo, če je nam vseeno, in potem na račun svojega širokopoteznega gambita pobiral obresti ves večer. Včasih sem se tudi zakakuliral, pa so oni vstali in odjadrali, a kaj hočemo, vsak gambit je hazardski.

V mladih letih človek rad hazardira, ker je zdrav in močan, poln upanja in prepričanja, da tudi njemu v tem svetu pripada delež, in ker ne ve, kaj je in kaj lahko izgubi. Spominjam se Marjana. Visok, lahkomišeln in hlepeč predvsem po denarju, je sanjaril o avanturah, formuli 1, kaskaderstvu in podobnih nevarnostih in nenehno preklinjal naš usrati socializem. Skoraj me je zvalil na Aljasko montirat plinovode. Ko sem zvedel, da stane navadno jajce v daljnem Anchorageu dva dolarja, včasih pa tudi pet, me je minilo. Jajca. Njega pa ne. Aljaska mu ni uspela, pa se je odpeljal v Brands Hatch in si plačal poskus vožnje v formuli Ford, zletel na prvem ovinku s proge in se vrnil domov. Spet je zbral nekaj denarja in se odpeljal v Trst. Zaposlil se je v neki privatni oblikovalski agenciji in gulil svinčnik in radirko in pri tem vsakič znova povedal, da je kapitalizem prava stvar. Čez tri mesece je bil spet doma, da je letel, ker ga pač niso več potrebovali, toda bleščeči sijaj Zahoda v njegovih očeh ni obledel. Z njim ni bilo mogoče šahirati, celo muzika ga ni zanimala (razen njenega menedžerskega oddelka), vsi najini pogovori so se končali na razmerju socializem in kapitalizem.

In prav ta človek mi je nekega povsem navadnega večera predstavil njo. Prisedla sta k moji mizi in je rekel, da to je pa njegova prijateljica. Spet se mi je zameglilo natanko tako kot prvič. Podala sva si roki in povedala hkrati, da sva se že videla; njeno odkrito priznanje me je očaralo, in smo posedeli do poznega večera.

Govoril sem največ jaz, on je naročeval pijačo, kar zadeva denar, je bil širokega srca, ona je prebirala specializirane revije za aeronavtiko in nekajkrat posegla v pogovor povsem mirno in čuječe. Takoj sem videl, da imam pred seboj eno tistih žensk, ki skrajno koncentrirano poslušajo z ušesi in očmi, ki analizirajo vsako besedo in gib, ki za zvenom glasov iščejo skrite pomene, ki iz človeka luščijo jedro. Čarovnica ali samo dobra branjevka, ne, ne, branjevka pa ne, ni mogoče, da bi se moja notranjost toliko motila. Skratka, izkaži se: te oči vidijo vse, tudi, kar si sam o sebi že pozabil in česar o sebi še ne veš, par oči, ki vrta in grebe po tvoji notranjosti, karkoli boš rekel, se zna vsak trenutek sprevreči v zmagoslavje ali poraz. Govoril sem torej, kakor je priletelo, pleteničil sem, duhovičil in čakal učinkov. Ona pa je kar sedela zgrbljena v poslušanje in listanje po tistem neumnem papirju. Vsekakor dobra igralka, če nič drugega, nič drugega. Z njo je bilo moč šahirati, in odpiral sem igro za dva,

brez rezerve in obrambnih okopov sem naskakoval veliko motno močvirje ob polnoči. Marjan se je umaknil na rob igrišča in le tu pa tam še podal kakšno izgubljeno žogico, meni so rasla krila in razbiral sem skrivne pomene iz njene drže, kretenj rok in bliskov oči. Še vedno je sedela na njegovi desni, navzven popolna kot kip, vendar sem z nekaterih front že dobival sporočila, da se bojna sreča utegne spreobrniti na našo stran in da se razmere lahko vsak hip spremenijo. Ko smo vstali, sem bil že skoraj prepričan v svojo skorajšnjo zmago. V svoji nadutosti nisem niti opazil, da je v tem večeru krvavel pravzaprav le Marjan, in kar je še huje, tudi če bi bil opazil, bi bil še naprej odpiral igro, saj kaj pa imam izgubiti. Ko smo torej vstali, jo je on odpeljal, mene pa je odneslo v prešerno noč sanjarjenju nasproti.

Počutil sem se tako dobro, da sem v kratkem skorajda pozabil nanjo. Bržkone mi je povsem zadoščalo že spoznanje, da jo je moč imeti, da je tudi njo moč imeti, vse ostalo je le še rutina. Jezus, kakšna naivnost. Otročji sem bil predvsem zato, ker sem menil, da me bo to spoznanje vedno varovalo pred njenimi prirojenimi triki, a nisem računal na svojo ranljivo raztresenost, še zlasti ne na neobgljenost, ki je tako pogosto rada prijovala iz kakšnega temnega kota.

Spet je bil december, ko smo se sešli. Mesec pred tem sem se vrnil s potovanja po Afriki. Zagorel, z vetrom v pleča in popotnim prahom na škornjih, kot bi rekli. Vrata so se sama odpirala pred menoj in pričakovati je bilo živahno zimo. Celo nekaj žensk je bilo pripravljenih sestajati se z menoj, kjerkoli in ob vsakem času. Potrtost, samota in strah so čudežno izginili iz vsakdana, z veseljem sem po cele dneve pohajkoval po mestu, prešerno in naravnost sem se smejal. To se mi v tistih dneh brezupa ni dogajalo pogosto. Da, poln sem bil nekega novega pričakovanja, celo študijske knjige sem prebiral z nekim nerazumljivim upanjem. Naj skrajšam: stroj je bil dobro odpočit, kolesje namazano in kontakti očiščeni.

In v takšnem trenutku se nekega meglenega jutra pojavi na vratih Marjan. Ravno sem čistil steklenino, ki je ostala razmetana po prostorih od prejšnjega večera. Opozoril sem ga, naj pazi, kje stopa, da ne bo nesreče, on pa mi je rekel, da me želi njegova prijateljica, saj veš, tista od takrat, »povabiti na skupno družinsko« kosilo v troje. No, pa se je začelo, sem pomislil in sva odšla vsak s svojo steklenico na tisto kosilo. In dobro se spominjam, šlo se je čez neko otroško igrišče, na asfaltu so ležale črepinje litrske steklenice kraterja sredi črnega vinskega fleka.

»Kako pa ve, da prav tega pijem,« sem bleknil.

»Kdo?«

»Nič, nič, samo šalil sem se.«

In od tistega trenutka naprej je vrag res odnesel šalo. Dogodki so si začeli slediti po nekem peklenskem planu, ki mu še dolgo potem nisem ugledal konca, in vse se je ujemalo do podrobnosti. Znamenja, ki jih izbranemu pošilja nebo, so se povsem ujemala z mojimi občutki in nekim absolutnim podzavestnim, morda še pradaevnim-znanjem. Težko bi zase trdil, da sem vraževeren, sem pa prepričan, da če je svet res sestavljen iz dveh tako osnovnih in prepoznavnih gibal, kot sta dobro in zlo, morata ti dve gibal, puščati za seboj in med ljudmi celo morje sledov. Te sledove bi morda še znali brati, če bi prepoznávali ta dva principa do najmanjše podrobnosti v svojih dušah. Tako pa le tu in tam ujamemo kakšen drobec vinarja v vesolju in v nas

in potem to nezaupljivo imenujemo slutnja. In slutnje, kako blasfemično za racionalno vzgojeni duh, so se, ne nabirale, ampak kopičile v moji notranjosti, ko sva korakala skozi dež k njeni hiši.

»Jebenti, celo flašo vina sem razbila.« To so bile njene prve besede, ko nama je odprla.

»Vem, saj sva jo videla,« je bil pa moj odgovor. On ni rekel ničesar, morda samo živio. Posedli smo v njeni sobi okrog pogrinjka, tokrat ona posebej in midva bolj skupaj. Ko je govorila, je gledala k meni, in ko je jedla, je gledala skozi okno železniško progo, ki je tekla dobrih petdeset metrov od hiše. Potem smo poskušali z razgovorom in vinom in vse bolj sem bil gotov, da današnje kosilo pomeni neki usodni preobrat. In glej ga vraga, bolj ko sem silil vanjo s svojimi pogledi, bolj sem pozabljal, da je ona pravzaprav samo ženska, navadna pička pač, kot sem približno že nekoč ugotovil. V njenih gestah ni bilo več negibnosti, v njenem plazilsko lenem obnašanju je bil neki plan, ki sem se ga nejasno zavedal, a priznati si, da sem divjad pravzaprav jaz in da je ona premeteni lovec in da je bilo najbrž tako tudi prejšnjič, si nisem hotel. In ko je padla tema in je zmanjkalo vina, smo se odpeljali še k meni in nadaljevali z vse ostrejšim popivanjem, in ker so bila moja vrata nenehno odprta obiskom, so se nam pridružili še nekateri, ki se mi jih ne da opisovati, in vse bolj smo bili razigrani. Tudi ona, čeprav je bil njen obraz v nekaterih, recimo odločnejših namigovanjih še vedno kot mumijasta maska.

Kakor nisem znal počasi piti, da bi si s tem prislužil še en kozarec, tako tudi v takšnih trenutkih nisem obvladal pozicijske igre. Lagal bi, če bi se hvalil, kako sem znal biti neposreden pri ženskah, pa horuk, kakor bi lahko rekli. Lagal bi, če bi vam pravil, kako sem jih slačil s pogledom, jih vnmal, da so gorele kot suha trava in porival, da so ječale kot trsi v vetru in jih nazadnje izmučene in izpolnjene opljuval in obrcal. Morda lažem tudi zdajle, ampak, to je že druga zgodba... Včasih utegnejo tudi nekoliko zadržani pobliski z očmi, dotiki stegen in malenkostno povišan glas med dvema skaliti mlako, v kateri drugim hipoma postane pretesno in z rahlim neugodjem v ustih utihnejo. Onadva pa se parita globoko v blatu vzburkanih čutov in brozgata po mlakuži naloženih spominov pridno in delavno, kakor dva komaj spočeta paglavca, iščoč skupnih obzorij. Šaj, kdo pa bo to gledal! Marjan jo je prvi pobrisal, hokus pokus in ni ga bilo več. Človek bi pričakoval, da se bodo zdaj zdaj odkadili tudi drugi in da bova končno ostala zasluženo sama, pa naj stane kolikor hoče. Natanko to se, seveda, ni zgodilo.

Skočila je pokonci ona, se ognila in skorajda pobegnila skozi vrata. Tekel sem za njo v sami majici in bos, iz usmiljenih nebes se je tiho usipal beli sneg. Saj ne da bi bežala, povsem mirno je utirala svojo gaz, a na koncu ulice sem jo premražen in v nogavicah, iz katerih se je kadilo, le ujel. Ja, kakšen pa da sem, se je prešerno smejala in sva se začela objemati in božati in bilo je tako pod smejočimi svetilkami.

5. poglavje

In ko sem komaj dobro zaprl oči, so pravkar zbujeno in še sveže umito jutro prepredli neusmiljeni kriki mujezinov z bližnjega in bolj oddaljenih minaretov. Moram sicer priznati, da me je v drugačnih okoliščinah in ob dremavi popoldanski uri dneva nekje drugje petje sur iz korana pripeljalo tik na rob hipnotičnega spanca, za takšne jutranje hvalnice bogu pa nisem imel nobenega posluha. V odnosu z njo so se začele razkrivati strukturne spremembe. Bila je nadvse prijazna, ja, ampak nekako ohlajena. V granitnem bloku je zazijala razpokica, kot bi nekdo udaril po njem s težkim kladivom, in bilo se je bati, da bo kladivo nadaljevalo svoje težaško delo in da bodo razpoke same kakor voda, bežeča v zemljo, poiskale pot skozi ožilje najinega razmerja.

Kljub zgodnji uri je bil najin prvi gostitelj že pokonci bleščečih oči. Navdušeno se je vrtel po sobi in nama pomagal pakirati borno prtljago, poizvedoval je po najinih načrtih in bil obseden z željo ustreči nama po najboljših močeh. Saj ni motil, pravi balzam za najino tišino, pravzaprav. Odpeljala sva se z vlakom in Djamel nama je s postaje mahal, dokler je bilo videti, in midva sva pozdravljala nazaj z odprtega okna vse bolj oddaljena in majhna, dokler se nazadnje nisva molče sesedla na sedeže.

»Kaj ti je vendar,« sem strahoma vrtal vanjo.

»Saj je vse dobro, rada bi se samo malo odpočila. Malo bi rada bila sama, samo malo, saj bo še vse v redu.«

»Dobro,« in sem nervozno kadil, zijal skozi okno, hodil na hodnik in se otepal panike, saj vemo, kam drsijo stvari, ko si kdo zaželi miru. Noč in dan na kolesih brez besed sva izmenično spala in kadila, žvečila pripravljeno popotnico in se tu in tam skrivaj pogledovala. Salam alejkum. Sopotnikov sva imela na srečo malo, le za postajo ali dve, kosmate, zanemarjene Arabce s svojimi tegobami, celo cariniki na meji s Tunizijo so bili kratki, formalni in konec. Tu ni več povedati. V Tunisu sva poiskala staro Židinj, zamenjala prgišče denarja in spat v Kartagino.

V ubožnem mladinskem hotelu sva padla na razpadlo ležišče, skozi odprta okna je pritiskala soparna noč. Nagibal sem se nad njo in jo strmeč naravnost v oči hotel znova ali pa še vedno nategniti. Kaj pa drugega. Pa me je znala ustavljati. Bog, kako me je imela ta ženska v oblasti. Navezala me je na tanke vrvice njenega nedojemljivega metabolizma in me privajala svojim muham in mojim mukam. Bil sem nenaraven kot marioneta, ki krčevito poskakuje proti svoji volji v njenem miniaturnem dvodimenzionalnem svetu pod reflektorji zvedavih in neizprosnih otroških oči. In ko je rekla ne, je natanko to tudi pomenilo, sicer bi se utegnile vrvice potrgati, kaj bi se zgodilo z lutko, je pa menda jasno. V sosednjem prostoru so neki razigrani črnci navijali kasete, midva pa sva se spravljal v krpe. Tistega večera sem sklenil, da je treba domov. Bil sem na toboganu in sem se po nujnosti fizike pač vozil navzdol proti trdi gladini in tu ni bilo moč ničesar storiti. Kaj me čaka pod gladino, mi še na misel ni prišlo. V toplem sivem morju je bilo med polipi, morskimi stonogami, pajki ter debeloritimi požrešnimi ribami in okamenelimi zvezdnimi utrinki nekaj prostora namenjenega tudi meni. Morje v meni se je najbrž že prej veselo pripravljalo na

snidenje z valujočo, črno želatinasto magmatično spermo mojih prednikov. Ob večerih, kot je bil ta, so z dna že prihajali signali, da so rakovice pripravljene na hladni bife.

Ona je bila utrujena pa je spala in potem je vstalo še eno vroče afriško jutro. Velika ladja v zalivu je nestrpnost piskala, ko sva se vkrčala. Gledal sem vstran, pa v globoko vodo, ki jo je beli trebuh plovila odrival proti kamnitemu pomolu, na katerem je stal nekdo, ki nama je očitno mahal, a sem še naprej vztrajno povešal oči, medtem ko me je njen pogled žgal v tilnik. Ampak nisem hotel sodelovati. Takšne igrice sva se šla. Si kar predstavljam, kako je nenadoma ostala sama z vsem tistim puhtečim in cvilečim železjem pod nogami. Ampak mene ni. Od vsega na svetu me zanimajo samo še rjave pike železovih opilkov na porumeneli ograji palube.

In potem je nenadoma nisem več čutil za svojim hrbtom. Previdno se obrnem, da ji ne bi morebiti pokazal, kako me skrbi zanjo, pa je ni bilo. Pred mano je zijala prazna paluba in za njo še bolj prazno obzorje. Kje si, saj nisem tako mislil, saj... in sem začel begati po palubi od premca do krme in nazaj, zaletavajoč se med ljudi z naraščajočo tesnobo in želodcu. Preiskal sem zgornjo palubo, pa še srednjo in nazadnje še spodnjo, obrnil tako rekoč vsako plahto, vse bifeje, bistroje in salone, vse hodnike, koticke in stopnišča, pa je nisem našel. Čez uro in pol sem bil spet pri najini prtljagi, ki je malomarno odložena v nekem kotu neprizadeto samevala. Kako me je bilo strah, menda ni... mora biti nekje, morda se celo smeji v sebi, pogleduje na uro in odšteva, koliko kazni mi je še ostalo. Pomislil sem na vse, kar človeku pade v glavo v takih trenutkih, saj je znano, česa se lahko domislijo zbegani možgani. (Moji pa še posebej.) S tresočimi nogami sem se znova pognal po palubah in v trebuh ladje, pa spet nazaj preverit, če se ni morda že vrnila, nisem mogel verjeti lastnim očem, da je ne vidijo, da je ni, kot bi sanjal. Nazadnje sem jo našel čisto na vrhu med širokimi dimniki, iz katerih se je modrikasto kadilo. Popolnoma značilno: iskal sem jo pri dnu, ona pa je pobegnila na vrh. In jokala. Zapuščena. Prav tako zapuščen sem se sesedel k njej in sva se objeta skupaj razjokala, potem sva si brisala solze in se malo smejala, prižigala cigarete na vetrovnem zavetju med dimniki in rešilnimi čolni, dve samotni bitji na krhkih nogah z obrazoma proti domu.

To so bili še časi, ko sva s sproščanjem pozitivnih energij lahko postavila kakšen most med otoki, ko sva, vsaj kar zadeva mene, lahko bosa prebredla morje, ko sva drug v drugem še našla kakšen opreme na prepadnih stenah, ko sva še znala vprašati, kdo in zakaj kliče, ko je zazvonil telefon in je iz slušalke prihajalo samo pritoženo dihanje. Tako nekako sem hotel povedati. Vrnitev domov je bila odslej kot pesem, vriskajoča. Seveda, gospa je držala trdno v svojih rokah vse položaje in povsem po žensko se je borila za prevlado. Še sem bil lutka na vrvi, ampak komu kaj mar. Samo, da sva skupaj, saj je tako usojeno in tu se ne sme nič spremeniti. In sva zvečer zlezla v spalne vreče kar na palubi, med podobno mladež najinih let ter sva šepetala in se brezskrbno hihitala, medtem ko so se pod nama domače zibala kovinska tla. Nekdo je ponudil steklenico in sva krepko nagibala varno spravljena v beli brazdi zvezdne noči. Še prekmalu smo se zasidrali v toplem Trapaniju. Spet na trdni cesti. Držala sva se za roke in radostno ustavljala bežeče avtomobile. V nekaj urah sva zapustila Sicilijo, bolj po sreči kot po pameti sva se ognila Scili in Karibdi, do doma

je bil le še dan, morda dva. Ubirala sva posebno taktiko, kadar sva ustavila avto. Ona je sedla zadaj, jaz na sprednji sedež. Pogovarjal sem se z voznikom, medtem ko je ona opazovala, kako se vede, kaj morebiti poskuša, skratka, nenehno sva bila na preži. Saj vemo, kakšni so ti mediteranci, še posebej, kadar jim pot prekrži visokorasla, dolgolasa blondinka. Ta taktika je bila seveda prav tako slaba, kot če bi ona sedla spredaj, jaz pa zadaj. Kdorkoli bi se iz kakršnikoli nagibov že odločil, da naju prelisiči, bi to z odločnimi ukrepi prav gotovo lahko storil, toda imela sva načrt, po njem sva se ravnala in to nama je zagotavljalo nekoliko miru.

Ustavil je domačin, nekje v osrčju Kalabrije. Spuščala se je noč, pa sva mu dopovedovala, da želiva samo do prvega naslednjega odcepa na avtocesti. Prižgali smo žaromete in jo rezali dvesto na uro mimo prvega odcepa, pa mimo drugega, on pa je kar nekaj čeblljal in popolnoma ignoriral najina opozorila, da želiva izstopiti. Bila sva vse bolj nervozna, on je začel nekaj šariti pod volanom.

»Pazi na njegovo roko,« mi je zavpila.

Ozrl se je v vzratno ogledalo in položil roko nazaj na krmilo. Stisnil sem se k vratom in ga molče motril. Utihnil je tudi on s težko nogo na plinu. Žarometi z nasprotnega pasu so enakomerno drseli mimo nas, koliko sveta naokrog, mi pa v smrtni tišini drveči v temo. Končno odcep: črpalka, motel, luči.

»Zdaj mora ustaviti,« nalahno me je prijela za ramo. Zgrabil sem ga za suknjič in mu kar po naše začel vpiti, da zdaj je pa konec poti. Ustaviti!

Ubogljivo je zavozil na črpalko, zavrl, potem pa spet pospešil, kot bi se poigraval z nama, in že vozil proti izhodu s črpalke nazaj na cesto. Še močneje sem ga zgrabil, pizda, ali boš ustavil ali ne. In je ustavil.

Najprej se je izkrcala ona z vso prtljago, potem sem ga nepremično zroč počasi izpustil in tresočih nog stopil iz avta. Pritisnil je na plin in z letečim štartom odpeljal. Gledala sva za njim in si oddihovala. Ti prekleti Kalabrežani! Takole sva pogosto hodila po spolzkih poteh, ampak zvezde so nama bile še kar naklonjene na velikih strminah, bolj vprašljivo je bilo njihovo mežikanje v globinah, koder se je do facto odvijala najina pot. Jaz brez rezerve, celo z zavezanimi očmi, po nosorogovsko, ona po skovirsko z radarjem in tankim sluhom. Takšna sva pač bila.

Ležala sva v požgani travi za bencinsko črpalko, nekoliko lačna in nekoliko umazana, brez cigaret in še vedno razburjena. Slišati je bilo tujo govorico s parkirnega prostora in smeh in nerazločno šuštenje v bližnjem grmičevju. Pogovarjala sva se. Pravzaprav je ona govorila, kar ni bilo najbolj pogosto. Zakaj si je izbrala prav tisti kraj, da mi pove, kako sem nezanesljiv, lahkomišeln in tudi malenkostno sebičen, ker da vedno mislim le nase, mi ni bilo prav jasno. Božal sem jo po laseh in ji dopovedoval, da ni tako hudo, in vdihoval njen vonj in čakal, da se objameva, a ni utihnila. To je bil njen prvi slaveni monolog, zbirka očitkov, ki so se imeli začeti vse pogosteje ponavljati. Saj sem se upiral, toda samo navzven. Nenehno sem poslušal le zvok njenih besed, opajal sem se nad njihovim zvenom, poslušal dihanje njenega telesa in zasledoval najdrobnejše premike zračnih vrtincev okrog njega, smisla njenih besed pa nisem zastopil. Ni mi bilo niti mar zanjo. Gledal sem jo sedečo samo v lokalu, naslonjeno na komolec, gledal sem jo, ko sva skupaj odhajala, stisnjena pod njenim dežnikom, skozi večer in skozi drevorede, in ne nazadnje sem gledal za njenim

temnim plaščem, ko je izginjala v gneči, in sem ostal sam na avtobusni postaji, razmišljajoč samo o tem, kdaj jo bom znova videl, hkrati popolnoma slep za svet. Saj, brez nje sem bil ugasel planet, čakajoč pred zaklenjenimi vrati postaj, brez sape, brez glasu, z lesenimi nogami primrznjen na tla. Ona je medtem letela s hitrostjo svetlobe med svetovi, katerim še niso iznašli imen, prihajala in odhajala skozi črne luknje časa, in kadar se me je dotaknila, sem eksplodiral v ognjemetu nakopičenega čakanja. Bil sem lutka velikega maga vuduja z odtrgano glavo in prebodenim srcem in sam sebe sem večer za večerom polagal pod vzglavje, da bi hudi urok čimprej prišel in prešel.

Bil sem kot Spartak, ki je pred zadnjo bitko z Rimljani zaklal svojega konja, da bi ne mogel v trenutku skušnjave na njem pobegniti. Verjel sem, da tako mora biti in da je takšna obsedenost dana le redkim izbrancem. Pil sem iz njenih potokov, jedel iz njene roke in ji lizal podplate. Drugače konec koncev tudi ni moglo biti. Bila je utelešenje vseh sanj in hrepenenj, bila je opredmetenje vseh mladostnih upov in je dihalo in živela in lahko sem se je celo dotikal. To je bilo največ in hotel sem, da tako ostane do konca, torej vekomaj. Niti za hipec nisem pomislil, kako bi skupaj vozila skozi življenje z mularijo na hrbtu, kupom neplačanih računom, hladilnikom, zamašenimi odtoki v stranišču in barvno televizijo na obroke. Ne, hotel sem tisti trenutek, ko sva se pogledala, in hotel sem ga raztegniti na kopito svojega življenja, pa čeprav počí. Vsaj enkrat, sem si govoril in nategoval strune, dokler niso vibrirale z najvišjim zvenom, pa še dlje. In tako sem treniral zagnano in vztrajno, kot bi to počel le gladiator, ki se pripravlja, da bi postal junak, zemeljski bog zavrele arene, ali pa bo s krvjo in peno na ustih omahnil v pesek. Ob vsej tej vročični zagnanosti nisem niti opazil, da se je ona milimeter za milimetrom po polžje začela odmikati iz središča maneže in da vse bolj sam maham s trirogeljnikom po lastni senci ob ušesa parajočem tuljenju prevarane drhali na tribunah. Tako. Morda mi je prav to želela povedati tistega večera v požganem strnišču za cesto.